

Informationsärende

Utfärdat 2023-09-08

SBN 2023-10-24

Diarienummer SBF-2023-00596

(Diarienummer LIS 1935/88)

Handläggare

Emma Svensson

Telefon: 031-368 15 93

E-post:

emma.h.svensson@stadsbyggnad.goteborg.se

Information om inkomna synpunkter efter samråd inför reservatsbildningen i Lärjeåns dalgång

Förslag till beslut

I stadsbyggnadsnämnden

Informationen antecknas.

Ärendet

Stadsbyggnadsförvaltningen önskar informera stadsbyggnadsnämnden om inkomna synpunkter efter samråd 2 inför bildandet av naturreservatet Lärjeåns dalgång, samt hur förvaltningen planerar fortsatt hantering av ärendet.

Förslaget var ute på samråd 2 mellan den 15 juni till den 31 oktober 2022. I samrådsförslaget har reservatets föreskrifter anpassats för att ta hänsyn till verksamheter och anläggningar samtidigt som de mer känsliga områdena skyddas mot olika typer av störningar. Naturreservatet är indelat i tre zoner: zon I, zon II och zon III och vissa av föreskrifterna är uppdelade efter dessa zoner.

Förslag på fortsatt hantering

Efter samråd 2 framgår att Stadens olika förvaltningar fortsatt är oense om behovet av ett naturreservat samt dess geografiska utbredning. Synpunkterna beskrivs utförligare under Inkomna synpunkter. Stadsbyggnadsnämnden har ett KF-uppdrag att färdigställa naturreservatet i Lärjeåns dalgång samtidigt som jordbruk och gröna näringar möjliggörs. För att fullfölja uppdraget bedömer förvaltningen att instiftandet av ett naturreservat är av principiell karaktär och bör avgöras av kommunfullmäktige, tillsammans med hur kostnader för reservatet ska fördelas.

Ett naturreservat i Lärjeåns dalgång är också av statligt intresse. Om stadsbyggnadsnämnden väljer att inte gå vidare med reservatsbildningen, kan Länsstyrelsen komma att bilda ett statligt naturreservat av Natura 2000-området som finns i Lärjeåns dalgång. Sverige har krav på sig på att skydda områden som är utpekade som Natura 2000-områden. Det innebär i så fall att Staden tappar rådigheten över reservatets gränsdragning samt hur området kan användas. Det blir då Länsstyrelsen som bestämmer vilka föreskrifter som ska gälla och om eventuellt ytterligare områden ska ingå. Natura 2000-området sträcker sig från Lärjeholms gård fram till en bit innan

Lerjedalens golfbanan. Det av kommunfullmäktige givna uppdraget att slutföra en reservatsbildning med egen rådighet kommer därmed inte att fullföljas.

Stadsbyggnadsförvaltningen anser att det är lämpligt att gå vidare med den omfattning av naturreservat som är i samråd 2 (se bilaga 1). Mindre justeringar av reservatsgränsen kan fortsatt komma att göras, där det är lämpligt utifrån reservatets syften. I förslaget till reservatsgränsen finns ett antal hål utklippta. Detta är främst privata tomter och gårdsbyggnader. Två privata skogar är också utklippta ur reservatet. Dessa är borttagna för att staden vill undvika att behöva betala ut ersättning. Skogarna på stadens mark tas med, bland annat för tillgång till olika typer av stora naturområden nära en storstad är mycket värdefullt ur ett friluft- och rekreationsperspektiv. De större områdena har möjlighet att rymma flera olika naturmiljöer och fler aktiviteter än de mindre, bostadsnära naturområdena. Dessa skogsområden har inte så höga naturvärden i dag men har potential att få höga värden om skogen bevaras och sköts på rätt sätt. Dalgången har en mycket tilltalande landskapsbild som är beroende av fortsatt brukade av åker- och betesmarkerna. Genom att ta med åkermarker i reservatet bevaras denna värdefulla öppna landskapsbild. Biflöderna till Lärjeån som ingår i förslaget är viktiga för flera limniska (sötvatten) arter.

Inkomna synpunkter

Nedan följer en sammanfattning av de inkomna synpunkterna.

Det har kommit in flera synpunkter på att reservatet är för stort och att de kommer hejda områdets utveckling. Inkomna synpunkter föreslår att zon II och III tas bort för att bland annat frigöra jordbruksmark, som kan användas för en ökad självförsörjning. Det har kommit in synpunkter på att det fortfarande finns motiv till att ta med Kvarnabäcken och Hällebäcken i reservatet.

Fastighetsnämnden tillstyrker beslutet endast under förutsättning att beslutet om inrättande underställs kommunfullmäktige samt att ett antal av deras synpunkter beaktas. I sitt yttrande skriver fastighetskontoret att de ser positivt på att reservatets omfattning har minskats ner (sedan samråd 1). De ser dock fortfarande risker med att områdets gräns ligger så nära befintlig bebyggelse och trafikleder. De delar av området som går direkt an mot bebyggelse och trafik bör inte ligga inom zon I, såvida det inte finns synnerliga skäl. Fastighetskontoret har under arbetet med reservatsbildningen haft åsikten att reservatet är för stort och att kommunen med hjälp av planmonopolet kan skydda mark på annat sätt. De menar att ett inrättande av ett naturreservat innebär att kommunen går miste om framtida exploateringar, potentiella byggrätter och markförsäljningar samt där tillhörande intäkter. Markkapital läses vid ett specifikt nyttjande.

Park- och naturnämnden tillstyrker park- och naturförvaltningens tjänsteutlåtande. Park- och naturförvaltningen har under arbetets gång varit positiva till att skydda mycket mark i naturreservatet. Miljö- och klimatinämnden avstryker förslaget till dess att konsekvenserna av att inte inrätta ett naturreservat har beaktats. De anser att det är svårt att se att naturmiljön i detta område är hotad när området primärt omfattas av kommunal mark som det finns bred politisk enighet kring att skydda. Det är därför tveksamt till varför Göteborgs stad ska avhända sig rätten att i framtiden använda marken på det sätt som anses önskvärt. Miljöförvaltningens förslag till beslut var att tillstyrka förslaget under förutsättning att förvaltningens synpunkter beaktas.

Ett antal privata markägare har synpunkter på hur reservatsgränsen är dragen på deras fastigheter och har lämnat förslag på ny gränsdragning.

Stadsbyggnadsförvaltningen har fått in flera synpunkter på att staden behöver avsätta medel i samband med reservatsbildningen för skötsel, drift, utveckling och uppföljning av reservatet. Det har kommit in synpunkter på att det saknas underlag på utebliven försäljning och arrendeintäkter vid en reservatsbildning. De saknas redovisning av kostnader för att återuppta betet i betesmarker. Några jordbruksarrendatorer har kommit med synpunkten hur staden ska ersätta dem för att de sköter stadens naturreservat.

Innan NOS var förvaltningen av naturområdena, som ingår i förslaget, i stort uppdelade mellan park- och naturförvaltningen och fastighetskontoret. Park- och naturförvaltningen skrev följande om kostnader för förvaltningen i deras yttrande: Ökade kostnader för genomförande enligt skötselplanen ryms inte inom park- och naturnämndens befintliga budgetramar. Det finns behov av investeringsmedel om cirka 4300 tkr under budgetperioden 2023–2025 för att genomföra initiala åtgärder enligt den föreslagna skötselplanen. Detta genererar ökade kapitaltjänstkostnader med 410 tkr per år. Det finns även behov av investeringsmedel om cirka 4450 tkr under budgetperioden 2026–2030 för att genomföra önskvärda åtgärder. Dessa genererar kapitaltjänstkostnader med 423 tkr per år. Kostnaderna för den årliga driften av reservatet beräknas till cirka 2160 tkr per år varav 1 750 tkr i drift samt 410 tkr i kapitaltjänstkostnader.

Fastighetsnämnden skrev följande om kostnader för skötsel i sitt yttrande: Förvaltningen av skog och mark ska fortsatt skötas av kommunen vilket medför ökade driftkostnader utöver de kostnader som redan finns då skötselplanen i vissa avseenden är mer omfattande än i idag. Kostnader för skogsskötsel varierar mycket från år till år beroende på beståndens ålder och behov av gallringsåtgärder. Fastighetskontoret har i dagsläget en årlig utgift på 80 000 kr år för att återskapa våtmarker och vattenfördröjning inom hela skogsinnehavet på 4250 ha. I dagsläget har fastighetskontoret i sin budget ett utrymme på inköp av skogstjänster motsvarande 350kr/ha och år.

Kretslopp och vatten samt Göteborg Energi har kommit in med förslag på ändring av föreskrifter och undantag från föreskrifter, utifrån deras verksamheter inom reservatet. Det har inkommit fler synpunkter på reservatets föreskrifter. Förvaltningen kommer att se över dessa och göra en bedömning vilka som går att tillgodose.

Bilagor

Bilaga 1 Förslag till reservatsgräns (samråd 2)

Henrik Kant

Jenny Adler

Stadsbyggnadsdirektör

Avdelningschef Strategi och Taktik